

**Arvsfonden
sammanfattar
utvärderingen**

Systrar, förena er!

Utvärdering av United Sisters, en tjejverksamhet
i Stockholm, Göteborg, Uppsala och Malmö

Sara Högdin, Socialhögskolan
– Institutionen för socialt arbete,
Stockholms universitet, 2008

UNITED SISTERS

Systrar, förena er!

United Sisters är ett ungdomsprojekt som bedriver tjejgrupper, coachverksamhet samt ett nattvandrarprojekt, Night Patrol. Projektet riktar sin verksamhet uteslutande till tjejer och kan därmed räknas som ett separatistiskt tjejprojekt, vilket innebär en feministisk utgångspunkt i att tjejer behöver separeras från killar för att få eget utrymme. Verksamheten startades på Fryshuset i Stockholm 1996 och har sedan spridits till andra delar av landet. Vid tiden för denna studie finns United Sisters även i Göteborg, Uppsala och Malmö, men avsikten är att expandera ytterligare. All verksamhet i landet ligger under Fryshuset i Stockholm. Projektet bedrivs med hjälp av bidrag från olika fonder och stiftelser, en av dem är Allmänna arvsfonden som har beställt föreliggande utvärdering.

Det övergripande syftet med studien är att tillvarata de erfarenheter som gjorts inom ramen för projektet. Avsikten är att på så vis undersöka vilka spår Allmänna arvsfondens pengar lämnar samt under vilka betingelser. Utvärderingens huvudsakliga frågeställningar lyder:

1. Hur ser de kvantitativa aspekterna ut, det vill säga hur många tjejer och volontärer har deltagit i verksamheten?
2. Hur upplever målgrupperna den aktuella verksamheten?
3. Vilka framkomliga vägar finner de anställda i projektet och vilka hinder stöter de på?

Eftersom United Sisters är en del av det civila samhället baserar sig föreliggande studie delvis på teorier om det civila samhället som demokratins grundpelare. Dessa teorier utgår från Bauböcks modell av det civila samhället (1996) samt betydelsen av frivilliga vuxna volontärer. United Sisters begränsar dock den demokratiska öppenheten genom att endast rikta sig till tjejer. En mängd tidigare studier beskriver tjejprojekt som något som motverkar en feministisk utgångspunkt och upprätthåller könsstereotyper beskrivningar av tjejer som avvikande från killar. I denna studie används således även feministiska teorier kring konstruktionen av kön, de feministiskt förankrade begreppen särart och likhet samt den empowermentteori som har utvecklats inom feministiska projekt i syfte att stärka kvinnor och flickor.

United Sisters verksamhet studeras inom ramen för fyra delstudier med fokus på verksamheten i Stockholm. Den första delstudien består av en bakgrunds- och dokumentstudie. Den andra delstudien är en ut-

värdering av tjejgruppsverksamheten som baserar sig på intervjuer med gruppleddare och deltagare. Den tredje delstudien omfattar en utvärdering av Night Patrol som bygger på deltagande observationer och intervjuer med nattvandrarerna. Den sista delstudien belyser de anställdas syn på projektet utifrån intervjuer med samtliga anställda i Stockholm, Göteborg, Uppsala och Malmö.

United Sisters lösning med en kombination av volontärer och avlönade anställda skapar goda förutsättningar för att upprätthålla kontinuiteten i projektet och göra verksamheten mindre sårbar. De avlönade anställda är avgörande för projektets fortlevnad och utveckling medan volontärerna upprätthåller den löpande verksamheten. Emellertid är hög personalomsättning ett problem. I Stockholm har detta bland annat lett till att fortbildningsverksamheten för volontärer har fått stå tillbaka, att det har uppstått brister i relationen mellan volontärer och projektledare samt i rekryteringen av tjejer till verksamheten. Detta har gjort gruppverksamheten instabil eftersom allt färre tjejer deltar.

Dokumentstudien visar att United Sisters sedan 2003 engagerat över 600 tjejer och 200 volontärer över hela landet. Det innebär att man har engagerat mer än 100 tjejer per år. På det stora hela ger verksamheten intryck av att vara betydelsefull för de tjejer som deltar. De anser själva att de utvecklas som människor, gör något som känns meningsfullt, lär sig sätta gränser gentemot killar samt att det är en god social atmosfär i gruppen. Mycket av United Sisters verksamhet handlar om utbildning. Samtliga volontärer och deltagarna i Night Patrol genomgår inledningsvis en utbildning. Intervjuerna visar att alla som har deltagit i utbildningen tycker att det har varit givande. Nattvandrarerna i Night Patrol efterfrågar dock en något längre utbildning eftersom de anser att vissa inslag borde fördjupas.

Det som gör Night Patrol till ett unikt projekt är att United Sisters har använt sig av ett vedertaget koncept för att fånga en ny målgrupp, nämligen tjejer som far illa på kvällar och nätter. Syftet med Night Patrol, att stötta tjejer som mår dåligt och är i behov av stöd på offentliga platser under helgkvällar, är svårt att mäta, men resultaten visar att projektet ger en personlig vinst för de tjejer som nattvandrar.

Formen för den nuvarande expansionen i landet, där lokalavdelningarna organiseras som en del av United Sisters under Fryshuset, gör verksamheten stabil och möjliggör kvalitetskontroll av verksamheten. Det framgår tydligt att man härigenom har kunnat utbyta erfarenheter, vilket har lett till utveckling och förändring av innehållet i verksamheten, arbetsmaterialet och utbildningen. Lokalavdelningarna har emellertid utvecklats på olika sätt, vilket gör att United Sisters målsättning

inte alltid uppfylls och syftet med verksamheten varierar mellan de olika orterna. Frågan är vad det innebär att Malmöavdelningen aktivt rekryterar tjejer med sociala problem när verksamhetens målgrupp beskrivs bestå av ”alla tjejer”, eller om den lokala gruppverksamhet i förorterna som bedrivs i Uppsala och Göteborg motverkar syftet med att skapa möten mellan tjejer med vitt skilda bakgrundsförhållanden?

Den allvarligaste kritiken i föreliggande utvärdering innebär att United Sisters verksamhet riskerar motarbeta sitt jämställdhetsideal och sin feministiska värdegrund på en rad punkter. Man kan till exempel se att United Sisters tenderar att arbeta med att förbättra tjejer snarare än att frigöra dem från förtryckande strukturer, att organisationen kan uppfattas som en förevändning att inte arbeta mot jämställdhet i Fryshusets övriga projekt samt att den feministiska värdegrunden urholkas eftersom samtliga volontärer inte behöver vara insatta i jämställdhetsarbete eller intresserade av att arbeta utifrån en feministisk utgångspunkt. United Sisters skulle öka sin måluppfyllelse genom att tydligare förankra den feministiska värdegrund projektet vilar på i den praktiska verksamheten så att jämställdhetsarbetet når fram till samtliga deltagare.